

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2023-2024

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΟΜΗΣΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 90΄

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 70)

Α.Ι. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

Δίνεται απόσπασμα αδιδακτού κειμένου –άρθρου, ομιλίας, επιστολής– έκτασης 350-450 λέξεων, πρωτότυπο ή διασκευασμένο για σκοπούς αξιολόγησης, που αναφέρεται σε κοινωνικά, πολιτιστικά, επιστημονικά ή άλλα θέματα. Το κείμενο αυτό πρέπει να ανταποκρίνεται στην αντιληπτική ικανότητα των εξεταζομένων, να χαρακτηρίζεται από γλωσσική ποιότητα και αρτιότητα, καθώς και να σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με τη θεματολογία που διδάσκεται στην Α΄ Λυκείου, σύμφωνα με τους Δείκτες Επιτυχίας - Δείκτες Επάρκειας.

Οι εξεταζόμενοι καλούνται:

A.I.1. Να συντάξουν επικοινωνιακά πλαισιωμένη περίληψη, έκτασης 100 - 140 λέξεων.

(μονάδες 8)

A.I.2. - A.I.3. Να απαντήσουν σε **δύο (2) ερωτήσεις**, στις οποίες θα αξιολογείται η **ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ**

του περιεχομένου του κειμένου.

Ενδεικτικά:

- το επικοινωνιακό - κοινωνιοπολιτισμικό - ιστορικό πλαίσιο
- τα βασικά χαρακτηριστικά του κειμενικού τύπου/είδους
- η λειτουργία των σημείων στίξης
- οι τρόποι και τα μέσα πειθούς (επίκληση στη λογική, στην αυθεντία, στο συναίσθημα)
- ο εντοπισμός πληροφοριών (επιχειρήματα, προβληματισμοί, ιδέες που αναδεικνύονται μέσα από το κείμενο)
- το ύφος, ο σκοπός και η ικανότητα ανάλυσης, τεκμηρίωσης, ανάπτυξης, καθώς και κριτικής τοποθέτησης.

(μονάδες 8)

A.I.4. Να απαντήσουν σε **μία (1) έως δύο (2) ερωτήσεις**, οι οποίες να αξιολογούν τη **ΜΟΡΦΗ** του κειμένου.

Ενδεικτικά:

- Εξωτερικά - εσωτερικά δομικά στοιχεία κειμένου, π.χ. δομικά στοιχεία

κειμενικού είδους, δομή παραγράφου, τρόποι ανάπτυξης παραγράφου (με αιτιολόγηση και με αναλογία), συνοχή - συνεκτικότητα

- Γλώσσα κειμένου π.χ. παρατακτική - υποτακτική σύνδεση προτάσεων, χρήση μακροπεριόδου λόγου, ενεργητική - παθητική σύνταξη, κυριολεκτική - μεταφορική λειτουργία της γλώσσας, ρητορικά ερωτήματα.

(μονάδες 6)

A.1.5. Να απαντήσουν σε **δύο (2) ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ - ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ** ερωτήσεις με λέξεις ή φράσεις από το αδίδακτο κείμενο.

Ενδεικτικά:

- Ετυμολογία - Παραγωγή - Σύνθεση: προθήματα και επιθήματα, σύνθετα, οικογένειες λέξεων
- Μορφοσημασιολογικές πληροφορίες: συνώνυμα - αντώνυμα, πολυσημία (ομώνυμα/ομόηχα, παρώνυμα, υπερώνυμα, υπώνυμα, λόγιες λέξεις/φράσεις) κ.ά.

(μονάδες 8)

II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

Δίνεται **ένα (1)** θέμα, το οποίο μπορεί να είναι και συνδυαστικό, που θα εκπηγάει από το αδίδακτο κείμενο. Οι εξεταζόμενοι/-ες καλούνται να συντάξουν ένα κείμενο 250-300 λέξεων, ενταγμένο στο καθορισμένο επικοινωνιακό πλαίσιο –άρθρο, επιστολή, ομιλία– στο οποίο θα αναπτύξουν με τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία, τα ζητούμενα του θέματος από την καθορισμένη θεματολογία.

Το θέμα πρέπει να συνάδει με τη θεματολογία των Δεικτών Επιτυχίας - Δεικτών Επάρκειας Α΄ Λυκείου και δύναται να περιλαμβάνει ένα (1) με δύο (2) υποερωτήματα. Ταυτόχρονα, μπορεί να προτάσσεται απόσπασμα τριών (3) έως πέντε (5) γραμμών από το αδίδακτο κείμενο, το οποίο θα λειτουργεί ως αφορμή για προβληματισμό.

Θεματολογία

Α΄ Τετράμηνο:

1. Γλώσσα - Ελληνική Γλώσσα - Λεξιπενία - Γλωσσομάθεια
2. Λόγος - Διάλογος (το άτομο και η κοινωνία) - Διάλογος δύο γενεών (Κοινωνικοποίηση και κοινωνικός έλεγχος)

Β΄ Τετράμηνο:

3. Ψυχαγωγία - Ελεύθερος χρόνος
4. Αθλητισμός - Βία - Παραβατικότητα

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://ellim.schools.ac.cy/index.php/el/nea-elliniki-glossa/analytiko-programma>

ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
Ηλεκτρονική διεύθυνση:

http://archeia.moec.gov.cy/mc/180/plasio_mathisis_alyk_nea_elliniki_glossa.pdf

ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ:

1. Έκφραση Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Α΄ τεύχος, αναθεωρημένη έκδοση, Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016.
2. Έκφραση Έκθεση για το Γενικό Λύκειο, Θεματικοί Κύκλοι, Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016.
3. Γλωσσικές ασκήσεις, Γενικό Λύκειο, Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016.